

Sumari

Nota introductòria	7
Unir-nos al ball.....	9
Principi de reciprocitat.....	11
Corre amb mi.....	13
Pastar.....	15
La importància de les mans	17
La mida de les coses	19
Parla'ls de la pluja.....	21
A l'altra banda.....	23
La paraula <i>futur</i>	25
Al final del tobogan.....	28
Paraules com bufetades	31
Explicar allò necessari.....	34
Ara és un bosc.....	37
Focs artificials	40
Capsa dels records.....	43
El primer dia de l'any.....	46
Roba estesa	48
Las Raíces	50

Terrats.....	53
No puc dormir.....	55
Mala sort.....	58
Les pobladores del possible.....	61
Dos dibuixos	64
Una nit amb l'Àlicia.....	67
Soc feminista perquè.....	69
Encén el llum	72
No és anecdòtic.....	75
Els peus nus damunt la sorra.....	77
Frenar el desert	79
Petites victòries quotidianes	82
Farigola, brugueroles i estepes.....	84
Soroll	87
Imagina que hi vas ser	89
Sense demanar permís.....	91
La solució és sembrar.....	94
Llocs segurs	97
Us convidem a venir	100
Temps de culleres.....	102
La bellesa i la lluita	105
Festes d'estiu	108
Costa da Morte	111
De vegades no hi ha regles	114
Un aglà a la butxaca	116
Una trobada casual.....	118
Aquelles que ens cuiden	121
Portes	124

Sé que hi estan disposades.....	126
Per què tanta violència?.....	129
Gitanitzem-nos.....	131
Cuques de llum.....	133
No vull ansiolítics.....	135
Sabates de taló.....	138
No ens hi acostumem.....	140
L'olla que posem al foc.....	143
Aliança entre espècies.....	146
Pertànyer.....	149
Milions de persones.....	152
Mirar endavant.....	154
Efecte contagi.....	157
Començar el dia.....	159
Una dona que cus.....	161
Mirar des de les cantonades.....	164
El privilegi de ser blanca.....	166
Arbres.....	168
A l'interior de les cuines.....	171
Colpir el cos.....	173
Desertem.....	176
Futurs laborals.....	178
Una línia imaginària.....	181
Acampades.....	184
Gosses.....	187
Ni amb un “sí” ni amb un “no”.....	189

Nota introductòria

Vaig començar a escriure com comença gairebé tot, després d'un dia de pluja. Tot seguit ja no vaig poder parar. O no vaig voler. Més aviat, diria que no vaig voler. M'agrada pensar que escriure és una manera de contribuir al canvi social que estem construint.

Al setembre del 2022 vaig començar a publicar un article setmanal a *El Salto*, un mitjà de comunicació que ajuda a comprendre el món. En cadascuna d'aquelles petites columnes sempre han estat presents les meves i els meus alumnes de secundària. Potser perquè conec bé no només el seu desig que la vida sigui diferent, sinó més aviat la seva necessitat. Elles i ells són cada vegada més conscients que, en aquest ordre en què tot està col·locat perquè els dies se succeeixin l'un rere l'altre, no queda gaire espai per a la paraula *futur*. I em fan pensar si hem d'acceptar aquest ordre de les coses, si hem de rendir-nos a l'abús de poder i la destrucció de la natura sense que no esclati res.

Vaig intentar desordenar el temps i alterar l'ordre dels textos respecte del moment en què van ser escrits. Però, finalment, apareixen tal com han estat publicats, tot i que vam haver de fer una selecció perquè incloure'ls tots hauria

estat massa. Així doncs, queda reflectida una petita crònica d'una cantonada diminuta d'aquests dos anys de publicacions setmanals.

Quan la pluja cau sobre el bosc toca cada branca, i cada branca respon d'una manera diferent. Unes deixen lliscar l'aigua, d'altres queden xopes, i fins i tot n'hi ha que es mouen. Potser aquest llibre és una pluja formada per gotes que tant de bo contribueixin a despertar les ganes d'aplegar-nos per avançar en aquest moment d'incertesa amb la certitud que el futur no està predeterminat.

Amb la convicció que el futur dependrà del que fem ara.

Unir-nos al ball

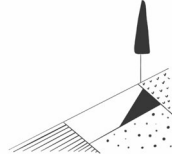
Encara era un d'aquells dies en què s'agraeix estar al sol així que, sense consensuar-ho, ens vam dirigir cap al banc que estava més allunyat de la resta de grups de persones que intentaven, com nosaltres, fugir de la polseguera de la ciutat en el refugi del parc. Ja fa uns quants mesos que va deixar de ser la meva alumna, però sé que les meves paraules continuaran tenint, durant un temps, un pes desequilibrat per a ella, per això faig el que em va demanar en el missatge en què em proposava que ens veiéssim: l'escolto, deixo que es desfogui sense jutjar-la.

M'explica moltes coses i, mentre parla, penso que el món s'ha tornat complicat per a les noies de divuit anys que, com ella, es creuen les dades científiques sobre el canvi climàtic i saben el que significa la paraula *injustícia*. M'explica que la gent del seu entorn està malament. Anomena amigues i amics seus que no conec i altres persones de les quals em va parlar en aquells anys en què, a més de les classes, vam compartir converses. Parla de depressions, d'ansietat, d'autolecions. “Per què creus que estan així?”, li dic. I ella em mira com si fos impossible que jo no en sabés la resposta. Després diu: “Creuen que no tenen futur.” Sostenim entre les

dues un silenci que descansa tossut amb nosaltres al banc. “I a tu també et passa?”, li demano, tot i estar segura que si diu que sí m’ensorraré amb ella. “A mi no”, diu. “Per què a tu no?”, deixo anar com una onada desesperada per arribar a la platja. “A mi no em passa perquè jo crec que sí que es pot actuar per canviar les coses, la gent que està malament creu que no es pot fer res o que no val la pena intentar-ho.”

Les dues mirem endavant, les fulles de l’auró es mouen, segures que l’arbre no les deixarà caure. Me la magino ballant. Malgrat tot. Ballant. Al costat d’altra gent que també creu que es pot fer alguna cosa. Me la imagino ballant com si l’única cosa que tingués sentit fos això: ballar. De pluja a pluja. Ballar. Per rentar l’absència de tot el que no passa en els seus dies. Per rentar-se de les coses que semblen impossibles. Crec que té tots els camins per obrir perquè sap que l’important no és canviar-ho tot, sinó saber si estem disposades a intentar-ho. Crec que tinc ganes d’unir-me a aquest ball.

Principi de reciprocitat

Era el típic home molt gran. Amb el seu pantaló d'home molt gran, la seva camisa blanca de botons blancs lleugerament nacrats i unes mans d'aquelles que saben entendre la rugositat dels troncs dels arbres. Era al mateix parc que jo. Un parc dins d'una ciutat immensa. Clonc. Silenci. Clonc. Clonc. Silenci. Em vaig aturar per mirar-lo. Amb una mà sostenia un pot que havia estat una llauna que, en algun moment, devia contenir un aliment que no vaig saber identificar. Amb l'altra anava agafant, una a una, les olives que estaven a l'abast en l'única olivera del parc. Clonc. Va anar omplint la llauna. Sense pressa. Com quan gaudeixes d'una capbussada en un riu de muntanya a l'estiu. Va deixar moltes olives a l'arbre. Abans d'anar-se'n va treure de la llauna algunes olives i les va llançar a terra al costat de l'olivera. Ploc. Ploc. Ploc. Les olives damunt la terra fan gairebé el mateix so que la pluja.

Em va semblar que acabava de veure un exemple del que Robin Kimmerer, al seu llibre *Trenes d'herba dolça*, anomena “collita honorable”. Agafar de la natura només allò que ens brinda, utilitzar-ho bé, agrair el regal, donar alguna cosa a canvi. Aquest principi de reciprocitat que va més enllà de

la gratitud, que genera un vincle. L'home gran i la seva camisa blanca amb l'olivera. Les fulles de l'olivera que toquen les mans de l'home de camisa amb botons lleugerament nacrats quan recol·lecta. Ell no cull totes les olives. Guarda a la llauna només les que necessita. L'olivera les hi ofereix i l'home en torna algunes a la terra. Les deixa als descomponedors. A la terra. Als fongs. A les merles. L'home gran. L'olivera. Les aus. Els insectes. Tots es beneficien d'aquesta reciprocitat. Tots estan connectats.

Quan vam començar a concebre la terra com a propietat i vam deixar de veure-la com a part de la nostra identitat, com la llar de la família no humana, com a reserva de medicaments, com una biblioteca, com l'origen de tot el que ens permet viure? Quan vam oblidar el principi de reciprocitat, aquell que diu que si agafo fruits torno llavors? Quan vam deixar d'adonar-nos que aquesta reciprocitat beneficia la terra, l'olivera, la merla i a totes nosaltres? Quan arriba el moment en què assumim que els desequilibris i les desigualtats i el deteriorament ambiental han de ser admesos com l'ordre natural de les coses? Quan deixem de qüestionar-nos si aquest és l'únic ordre possible? Quan ens rendim? Ens hem rendit?

Corre amb mi

Era diumenge al matí. Un diumenge buit de coses per fer. Amb una soledat massa inflada per a una persona com jo, que tinc tot el que necessito. Vaig treure el cap per la finestra com se surt al pati de l'escola, atropelladament, amb pressa, intentant sentir com l'oxigen s'aconseguia escolar fins a les meves cèl·lules per carregar-les d'energia.

Vaig mirar les notícies. Amb fàstic. Avorrida. Esgarrifada. I em van entrar ganes de córrer. Córrer fins que els batecs s'amunteguessin l'un darrere l'altre. Córrer perquè ha passat el que ha passat. El que sabíem que passaria. Córrer com si, per sortir de l'afartament, només fes falta algú que em digués: corre amb mi.

Volia córrer amb la gent que lluita contra el feixisme i recupera la memòria, amb les persones migrants que volen deixar de topar amb fronteres afilades i tristes, amb aquells que saben que s'ha de deixar de pensar que només s'ha d'apagar el llum, tancar l'aixeta i reciclar per començar a cridar als governs i a les transnacionals que ja n'hi ha prou, que prou d'aquest despropòsit. Córrer amb aquelles persones que gaudeixen passejant per un bosc on tot té sentit, on tot està connectat. Ara que passa el que passa. El que sabíem

que passaria. Volia córrer per agafar la mà d'altres dones que saben la importància de dir “jo sí que et crec”, de les que necessiten sentir-ho, de les que aprofiten els dinars familiars i les trobades amb amics per fer visibles aquells qui fan totes aquestes tasques que permeten que estiguem vives, de quin color tenen la pell, al costat de quin riu van néixer. Ara que passa el que passa. El que ja feia temps que s'anunciava que passaria. Volia córrer per posar el meu cos al costat d'aquells cossos que es queden sense casa, per col·locar-lo contra aquells que els les prenen. Córrer amb les persones que tenen el fred enganxat a les mans i assenyalar les que prenen decisions perquè tot això passi des dels seus despatxos calents, a una temperatura de màxim confort.

Ara que està passant. Ara que sembla que tantes coses s'esfondren i esclafen. Empresonen. Comprimeixen. Trepitgen. Enfonsen. Arruguen. I fan tenir ganes de tancar els ulls. Ara. Justament ara. És quan pot passar alguna cosa. Allò que pensàvem que era impossible, allò que creïem massa improbable. De vegades quan passa el que ha passat. Allò que sabíem que passaria. Succeeix també el que mai pensàvem que podria passar. I, aleshores, tot canvia.

Tots els articles continguts en aquest llibre van ser publicats originalment a la pàgina web del diari *El Salto*.

© del text: María González Reyes, 2024
© de la traducció: Núria Albesa, 2024
© de la il·lustració de la coberta: Joly Navarro, 2024
© d'aquesta edició: Pagès editors, S L, 2024
C/ Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida
editorial@pageseditors.cat
www.pageseditors.cat

Primera edició: octubre de 2024
ISBN: 978-84-1303-575-8
DL: L 647-2024

Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, S L
www.bobala.cat

◀ imprès a **lleida** ▶

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.